

основним засадам, на яких побудована Директива 2003/55/ЕС, попри окремі невідповідності та винятки.

Головний недолік українського закону полягає у його зосередженні на процедурному аспекті державного управління, де інтереси громадян згадуються лише в контексті «грошового донора» за надані послуги, а не як створення відповідних умов для достойного життя. Залишається узаконеною залежність газодобувних підприємств від рішень держави, що безумовно не забезпечить прозорість газового ринку, оскільки існує недосконалий процес формування закупівельних цін на ринку газу та тарифів для домашніх господарств. Це в свою чергу зменшує конкурентоспроможність та надає можливість для цінового та тарифного спекулювання [5, с.7].

Вище перераховані неточності можуть призвести до порушення енергетичної безпеки держави і вимагають коригування.

Література

1. Шостий спільний звіт про виконання Меморандуму Україна-ЄС щодо енергетичного співробітництва [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uaoport.net/uk/news/ua/t/1203/27/2764424>.
2. A new target model for the European gas market [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.cerre.eu/new-target-model-european-gas-market>.
3. Тарнавский В. Евросоюз готовится к созданию единого газового рынка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.e-b.com.ua/search/?t=energo&g=753>.
4. Громадська організація «Діксі груп». Рік в Енергетичному Співтоваристві: добре стоїмо? - К.: ТОВ «СіЛа», 2012. – 72 с.
5. Громадська організація «Діксі груп». Закон про ринок газу в Україні: Чи відповідає він європейським правилам? - К.: ТОВ «СіЛа», 2010. – 15 с.

Анна-Богдана ПРОЦИК

Тернопільський національний економічний університет

ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ, РОСІЇ ТА БІЛОРУСІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В сучасному світі основними формами міждержавного економічного співробітництва виступають торгівля товарами та послугами, переміщення капіталів, робочої сили. Серед більш високих різновидів партнерства слід згадати міжнародне кооперування та науково-технічне співробітництво. Дані форми є взаємопов'язаними та перебувають у прямій залежності одні від одних.

В Україні наукове дослідження проблем міждержавного співробітництва знайшло висвітлення у роботах І.Бураковського, В.Вергуна, Д.Лук'яненка, В.Новицького, Ю.Пахомова, С.Соколенка, А.Філіпенка, Т.Циганкової, О.Чернеги. Досліджувались дані питання і науковцями ТНЕУ, зокрема: І.Гладій, С.Гродським, І.Зварич, М.Лизун, А.Рожко, Є.Савельєвим, К.Фліссаком.

Розглядаючи систему зовнішньоекономічного партнерства України з іншими державами слід в першу чергу звернути увагу на стан торговельно-економічної взаємодії, її тенденції та перспективи. Це пояснюється тим, що рівень розвитку економіки України не готовий запропонувати передовим державам світу готові коопераційні проекти, а тому слід шукати конкурентні ніші в роботі з зарубіжними економіками. Іншою вагомою причиною залишається експортна орієнтованість ВВП України, рівень якої з 2000 р. по 2011 р. коливався в межах від 33,9% в 2009 р. до 50,3% в 2004 р.

В структурі зовнішньоторговельних партнерів України перші місця стабільно утримують країни СНД, серед яких особливо можна виділити Російську Федерацію та Республіку Білорусь. Зокрема, в 2009 р. на них припадало 29% зовнішньоторговельного обороту (ЗТО) України, в 2010 р. – 35,7%, в 2011 р. – 36,5%. Схожа тенденція присутня в значеннях експорту вітчизняної продукції: в 2009 р. – 24,6% українського експорту припадало на Росію та Білорусію, в 2010 р. –

29,8%, в 2011 р. – 31,8%, в першому півріччі 2012 р. – 28,9%. Тобто спостерігається стабільно висока роль цих країн в системі зовнішньоекономічних відносин України.

Якщо згадати про світову економічну кризу та внутрішньоекономічні проблеми нашої держави, можна дійти висновку, що за таких умов велике значення для вітчизняної економіки матиме збереження існуючих партнерських зв'язків та встановлення нових. При цьому другий напрямок не може здійснюватись за рахунок першого: втратити існуючі ринки збуту продукту - надзвичайно легко, а здобути нові ніші, особливо у високотехнологічних секторах економіки - складно.

Важливим є збереження позицій українських товаровиробників за наступними товарними групами: "Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плаваючі засоби" та "Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання", оскільки саме тут виробляється продукція із високим рівнем новоствореної доданої вартості, яка служить основою переходу економіки держави до більш високих рівнів технологічного укладу.

Як ілюстрацію можемо використати ситуацію із російським державним замовленням на літаки для міністерств, відомств та спеціалізованих служб країни. Згідно законодавства Росії, при формуванні держзамовлення у нього могли бути включені тільки вітчизняні розробки. Але за рахунок коопераційних технологій в сфері науково-технічної взаємодії, Україна також отримала можливість претендувати на частку прибутків у, здавалось би, закритій для стороннього учасника справі. В грошовому виразі економічний ефект тут в 2012-2020 роках складатиме 19 млрд. російських рублів або 620 млн. доларів США в поточних цінах [1].

Щодо співробітництва із РФ та Білорусією складності додає значна політизація даного питання в українському суспільстві та невисока частка неупереджених його досліджень. До проблем в даному напрямку належать також наявність ризиків зовнішньополітичного та внутрішньополітичного характеру в Україні. Як приклад можна згадати дискусію з приводу можливого денонсування так званих "Харківських угод", що безумовно нанесло б шкоду інтересам вітчизняних виробників, а зважаючи на вже показане нами значення даного вектора, – усій економіці держави, загостривши тим самим і без того непросте її становище.

Вважаємо, що серед дій першочергового характеру в співробітництві України із Російською Федерацією та Республікою Білорусь належать: по-перше, переведення діалогу від торгів із антагоністичним характером щодо вибору між поглибленням співпраці із Європейським Союзом та Митним союзом Росії, Білорусі та Казахстану до формату стабільного і зрозумілого партнерства; по-друге, вирішення проблеми із якістю вітчизняної продукції та приведення її у відповідність до світових з метою мінімізації санкцій щодо українських товарів; по-третє, поглиблення використання коопераційного інструментарію в сфері науково-технічного співробітництва; по-четверте, активна підтримка державою суб'єктів вітчизняного бізнесу із використанням інструментарію економічної дипломатії.

Література

1. *Украина заработает на российском авиазаказе 19 млрд рублей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://izvestia.ru/news/542085>.*

Алла РОЖКО

Тернопільський національний економічний університет

МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ: ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА

На сьогоднішній день в умовах наростання глобалізаційних процесів в розвитку світової економіки все більшу роль почали відігравати технології та інновації. Вони стали локомотивом забезпечення економічного зростання країн і подолання кризових явищ в економіці, а також вагомим фактором суспільного прогресу. Аналіз досвіду розвинених країн засвідчує, вагоме значення у економічному зростанні належить саме процесу комерціалізації технологій та